

Slavkovské noviny

Vydává Národní výbor ve Slavkově u Brna pro slavkovský kraj.

K pátému červenci.

Chce-li národ žít, musí růst ze zdravých kořenů a spět k pevnému cíli. Dnes musíme konečně vyúčtovat jednou pro vždy s minulostí a nemilosrdně vyoperovat z vlastního těla všechno nezdravé, odumřelé a cizopasné — bez ohledu na to, bude-li to bolet, nebo připraví-li nás tato energická operace o mnohé bláhové iluze. Vraťme se dnes až ke kořenům našeho národního bytí, na Moravu Rastislavovu a Svatoplukovu a posuďme, jsou-li naše základy zdravé a pevné.

Na počátku IX. století vystupuje Morava po prvé jako samostatný národnostní a politický celek. Její situace je celkem velmi kritická, poněvadž je nemožno udržet si politickou neodvislost při rostoucím tlaku křesťanského západu. Kulturní scelovací proces, který probíhá od trosk antického světa přes západ do střední Evropy, ji strhne a přičlení k západní Evropě. Země je odevšad otevřena jako Boží dlaň, Perun je už příliš stár, aby zápasil s Kristem, a odpor by znamenal nerovný boj, porážku a úplné vyhlazení. Zbývá jediná možnost záchrany — vyrovnat se kulturně sousedům bez jejich přispění, poněvadž ti, kteří přinášeli ze západu ve jménu Krista vzdělanost, žádali od Slovanů nejdražší výkupné — slovanskou krev! Ruka, jež omývala čela pramenem křesťanské vody, chtěla také vyrvat jazyk. Zdálo se, že Moravu čeká stejně krutý úděl, jako její polabské bratry. Tehdy nás zachránilo jediné — že naším mluvčím byl prozíravý Rastislav, který dovedl závčas obrátit zrak k východu, aby odtud povolal pomoc.

Přišli. Pro milovaný Olymp pohrdli počtami pyšné a rozmařilé Byzance, ale pro nás opustili tu „horu světlou, zářící a veselou“. Přišli synové Pavlovy Thessaloniky — filosof Konstantin, duchovní syn velkého Řehoře Násiánského a císařský místodržitel slovanských provincií — Metoděj, aby naroubovali na zdravou a divokou moravskou pláňku, z ušlechtilého již vymírajícího Řecka, roub Kristova evangelia.

Konstantin předvídal svým věšteckým ostrovtipem již dříve svůj životní úkol. Proto přináší sebou na Moravu vzácný dar k získání lidu tvrdé šíje — písmo hlaholice, které zachycuje graficky s obdivuhodnou přesností všechny bohaté zvukové odstíny slovanského jazyka. Pod vedením Konstantinovým přineslo tříleté působení Soluňanů opravdu kladný výsledek přes to, že nenávisť západu je volala k ospravedlnění do Říma. Řím znamená pro oba bratry skvělé vítězství jejich práce a úplné schválení slovanské liturgie, jedinečné výsady západní církve vůbec, a pro Konstantina—Cyrila konečné osvobození od pozemského jha.

Hvězdy dvě se z východu — berou v slavném průvodu.
To jdou blahou bratří snahou — k našich otců obrodu.

Kudy jdou, mře mrákota, — světlo jasné bleskotá,
a kraj celý ze sna bdělý — k blahu vstává života.

Vláda zla již umírá, — pravda žezlo prostírá,
nad Moravou s věčnou slávou — Boží ráj se otvírá.

Duha pne se nad lada, — rajska manna popadá,
hudba hraje, růže plaje, — táhne krajem omlada.

Ó vy bratří přesvatí, — stůjte při své postati,
ať se čirá svatá víra — z útroby našich neztratí.

Orodujte u Boha — ať se vzdálí mátoha;
vždy ať v kráse zastkvívá se — naši vlastní obloha.

Starých bludů poroba, — nesvorností hanoba
národ plíhá a nás stíhá — jako zhoubná choroba.

Zlomte svodnou osnovu — těchto nectných okovů.
Stvořte pevnou, v lásce zjevnou — lidu svému obnovu.
Fr. Sušil.

Odešel hlavní organizátor a iniciátor společné práce a Metoděj, který již dávno zapomněl ve své pokoře na úspěšnou státnickou a vojenskou dráhu ve staré vlasti, osaměl. On, který byl dosud zcela pokorným sluhou bratrovým, musel se pustit se zdvojnásobnou odhodlaností do práce na brázdě nedoorané, poněvadž Moravu již držely ruce ctižádostivého Svatopluka. Křížovou cestou byl jeho návrat na milovaný Velehrad; na jedné straně u jeho nohou oddaný lid a na druhé — nepřátelský kníže. —

Cyril byl mrtev a nemohl již svou výmluvností ani otevřít oči zaslepeného Svatopluka, ani zlomit vliv Metodějova sufragána, intrikánského biskupa Vichinga. Svatopluk ve své pýše možná ani netušil,

že rozkvět jeho říše je podmíněn drahocenným odkazem Cyrilovým — bohoslužebnou řečí slovanskou. Nevěděl, nebo nechtěl vědět, že Metoděj skutečně trpělivou otcovskou láskou to sjednocení, o něž on - Svatopluk - usiloval násilím a mečem. Je to tragické, že kníže i arcibiskup, ač žili v podstatě téže myšlenky, byli cizí zlobou rozdělení, aby nikdy společnou prací nedosáhli svého cíle: vítězného postupu víry Kristovy do veliké, politicky sjednocené rodiny slovanské!

Marně Metoděj zápasí, marně volá mrtvého bratra na pomoc, marně vyslovuje nad nepřáteli klatbu. Po jeho smrti Velehrad osiřel, poněvadž pastýřovo stádo bylo vypuzeno a bohoslužebný jazyk slovanský na žádost Vichingovu a se svolením Svatoplukovým byl zakázán.

Bláhový Svatopluku, co je ti platná velikost říše, když ji sežehne sžíravý oheň Metodějovy klatby, když nad Moravou snad navždy slunce zapadne? Jen drobtý připravené hostiny putovaly bezpečně a vítězně z Moravy přes Bulharsko až na širokou Rus a na základě Cyrilova odkazu vyrůstá a rozvíjí se všude, i v Čechách, rodná řeč a trvá — byť i oslabená — vědomí společné jednoty.

Po tisíciletí otřásli oba mrtví zemí, aby nám dnes znovu ukázali cestu. Můžeme být šťastní, že právě nám je dopřáno pracovat na jejich nedoorané brázdě; děkujeme jim ne slovy, ale usilovnou prací, že smíme pomáhat na stavbě chrámu slovanské vzájemnosti, jehož základy oni položili. V ruce těchto pravých stavitelů slovanské vzájemnosti složme dětině všechno své odhodlání, vždyť jejich poslání není dosud skončeno. Ani Cyrilovo v Římě, ani Metodějovo na Velehradě. Kostí Cyrilovy odpočívají po boku Klimentových kostí, volají po jednotě Říma s Cařihradem a spolu s Metodějem drží Velehrad ve středu všech cest. Svou bratrskou láskou, rostoucí a zrající po tisíciletí, volají nás ke svornosti. Prosme pokorně s nimi: „Na království naše, Hospodine, milosrdenstvím svým vzežři, a nevydávej našeho cizím a neobrat' nás v plen národům pohanským.“
mk

Historické dokumenty (z roku 869 a 874).

Když papež Hadrian II. potvrdil a schválil liturgii slovanskou a poslal sv. Metoděje zpět na Moravu, dal mu list, v němž bylo vepsáno toto poselství:

„Hadrian, biskup i sluha Boží, k Rastislavu i Svatopluku i Kocelu. Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle! — Slyšeli jsme o Vás duchovní věci, po nichž jsme prahli žádostí i modlitbou pro Vaše spasení, jak jest pozdvihl Hospodin srdce Vaše, abyste hledali Jeho, a ukázal Vám, že netoliko vírou, ale i dobrými skutky sluší sloužit Bohu. Neboť víra bez skutků mrtva jest, a bloudí ti, kteří míní, že Boha znají, skutky však ho zapírají. Neboť nejen od tohoto duchovního stolce žádali jste učitele, ale i od zbožného císaře Michala, aby poslal Vám blaženého filosofa Konstantína i s bratrem, když my jsme nedospěli. Oni pak, dověděvše se, že k apoštolské stolici sluší Vaše země, mimo kánon neučinili ničeho, nýbrž k nám přišli, svatého Klimenta ostatky nesouce. My trojnásobnou radost pojavše, usmyslili jsme poslati Methoda, syna našeho, posvětivše jej i s učedníky, do zemi Vašich, aby Vás naučil, jakož jste žádali, vykládaje Písmo na jazyk Váš, dle všelikého církevního řádu zplna, i se mší svatou, to jest se službou, i křtem, jakož jest filosof Konstantin začal Boží

TÝDEN V KOSTCE.

Moskva — Tass: Předsednictvo nejvyššího sovětu SSSR vydalo výnos, kterým se maršálu Sovětského svazu J. V. Stalinovi uděluje vyznamenání „řádem vítězství“ za výjimečné zásluhy ve vedení největší vítězné vlastenecké války v dějinách. Druhým výnosem se maršálu Stalinovi přiznává název hrdiny Sovětského svazu a uděluje se mu řád Leninův a vyznamenání „zlatá hvězda“ za výjimečnou udatnost a rozhodnost v této válce.

Zakarpatská Ukrajina byla připojena k SSSR.

V San Francisku podepsali zástupci 50 států chartu světové bezpečnosti, jejímž účelem je jednou provždy zabránit válce.

Slovensko se očisťuje od maďarských okupantů; Slováci z Rumunska se vrátí zase do své vlasti.

Udatní vojáci vítězné Rudé armády předvedli nám ve Slavkově v neděli 1. a v pondělí 2. července t. r. skvělé ukázky ruských národních tanců, zpěvu a hudby. I česky nám zazpívali: „Moravo krásná ...“ Jsme vděční!

Moravané, tradiční národní pouť na slovan. Velehradě koná se 5. července. Letos se jí zúčastní také nám, předsedy vlády Msgr. dr. Jan Šrámek, který tam učiní veřejný projev.

V sobotu dne 30. června t. r. byl pohřben dr. Emil Hácha, který zemřel 27. června.

V neděli 1. července t. r. uplynuly 3 roky od smrti kněží ze Ždánic, P. Václava Kostihy a P. Františka Voneše. Po krutém vyšetřování od gestapáckých vyvrhelů byli zastřeleni proto, že poskytovali na faře přístřeší a léčení učitelé Žižlavskému a Pechalovi, kteří byli spuštěni letadlem se zvláštním posláním a byli pronásledováni gestapem. O. v p.

Těžce pracující dostanou v 77. přidělovém období zvláštní přiděl 150 g pražené zrnkové kávy.

Jedná se o vybudování řádného železničního spojení Brna s Olomoucí a severní Moravou. Brzy také bude uskutečněno zapojení Brna i Olomouce do celostátní letecké dopravy.

milostí. Taktéž když někdo jiný bude moci náležitě a pravověrně učit, to budiž svato i požehnáno Bohem i námi i vši apoštolskou církví, abyste snadně se prikázáním Božím se naučili. Ten pak jediný zachovávejte zvyk, aby o mši prvé čtli epistolou a evangelium římsky, potom slovansky, aby se naplnilo slovo Písma: Chvalte Hospodina všichni národové! ... Vy pak, synové milí, poslouchajte učení Božího, a neodmítejte nařízení církevního, abyste se stali pravými ctiteli Boha, Otce našeho nebeského, se všemi svatými. Amen.“

Na Moravě však, když byl oslepen a uvězněn kníže Rostislav, frančtí biskupové zajali arcibiskupa Metoděje a za přítomnosti Svatopluka a krále Ludvíka ho soudili a dokonce trýznili. Pak ho uvěznili. Teprve nový papež Jan VIII. vydal bulu, která otevřela žalář Metodějův. Z ní jsou památná tato slova:

... Bratr náš Metod pravověren jest a apoštolské dílo koná a v rukou jeho jsou od Boha i od apoštolské stolice všechny slovanské země, aby koho prokne, byl proklet, koho však posvěti, aby posvěcen byl ...

(VI. Vančura: Obrazy z dějin národa českého.)

Odbočka Svazu politických vězňů ve Slavkově u Brna ustavena byla 28. června 1945 na schůzi, kterou řídil br. Hanák Jar. Sdružuje všechny muže a ženy, kteří byli pro ilegální politickou činnost vězněni, internováni. Úkolem SPV jest bdění nad čistotou politického života, podporovati NV ve všem, co prospívá drobnému, pracujícímu lidu, bude na stráži, by očista národního, politického a hospodářského života se děla nekompromisně. Každý Němec, český zrádce a kolaborant ať vezme odměnu za zlo, které s německými okupanty u nás napáchali. SPV bude podporovati slovanskou vzájemnost a vše, co bude směřovati k upevnění a prohloubení bratrských styků s hrdinnými národy SSSR a ostatními slovanskými národy. Žádá vyúčtování fondů pro pod-

Ústava SSSR.

Nynější ústava SSSR byla schválena nejvyšším orgánem země — všesvazovým sjezdem rad 5. prosince 1936. Tento den byl prohlášen v SSSR státním svátkem. V základních ustanoveních nové ústavy, jež zahrnuje i kulturní a sociální vymoženosti lidu za posledních 19 let trvání Sovětského svazu, jsou mimo jiné tyto:

Socialismus byl v SSSR v hlavních rysech uskutečněn, proto se nazývá stát socialistickým.

Práce v Sovětském svazu je povinná pro všechny práce schopné občany. Veškerou moc mají v rukou rady (výbory), volené zástupci prac. vrstev.

Všechna půda, její bohatství, továrny, doly, závody, železné dráhy, velké domy a státní statky jsou majetkem státu, t. j. lidu.

Vedle vlastnictví státního uznává se v zemi ještě vlastnictví družstevní, t. j. družstev a kolchozů.

Jako soukromé vlastnictví jsou připuštěny podniky řemeslníků (kustárnyj průmysel) a také rolníků, avšak s podmínkou, že budou v podniku sami pracovat a nebudou využívatí cizí nájemné síly.

Základní občanská práva všech občanů SSSR jsou právo na práci, právo na odpočinek po práci (dovolené) a právo na vzdělávání (bezplatné vzdělání). SSSR je dobrovolný svaz 11 (nyní 16) republik. Jeho předsedou je nyní Michajil Ivánovič Kalinin vsjesajúznyj stárostá (jako náš prezident).

Nejvyšším zákonodárným orgánem státu je Nejvyšší sovět SSSR. Jen on má právo vydávat zákony.

Výkonnou moc má Rada lidových komisařů, utvořená Nejvyšším sovětem. Jejím předsedou je nyní sám maršál Stalin, dříve byl Vjačeslav Michajilovič Mólotov.

Podobné orgány moci zákonodárné a výkonné jsou i v svazových republikách a nižších samosprávných jednotkách.

Volební právo je všeobecné, rovné, přímé a tajné. Zúčastní se ho všichni muži a ženy od 18 let, nehledíc na rasový původ, národnost, náboženství, sociální původ, majetkové vlastnictví nebo na před-revoluční činnost.

V základních povinnostech je povinnost zachovávat zákony, občanskou kázeň, čestně pracovat, chránit a upevňovat majetek státu. Za nepřitele národa a státu se prohlašuje ten, kdo bere státní nebo družstevní majetek, aby obohatil vlastní osobu.

V ústavě se nakonec praví, že cílem výstavby SSSR jest vytvořití takovou společnost, v níž by každý pracoval podle svých schopností a za to by dostával pro svou osobu vše, čeho potřebuje. J. H.

poru ilegálních pracovníků a jejich rodin. Ve smyslu vládního programu, žádá přímé zastoupení v Nár. výboru v místě a po ustavení okresního SPV, k němuž učiněny přípravy, také zastoupení v ONV, kdež bude hájit tytéž ideály, za něž jeho členové byli internováni, týráni a ubíjeni germánskými katany. Bude hájit zájmy svých členů a rodin po padlých, zemřelých a umučených ve vězeních a koncentracích, bude bdít, aby s pozůstalými bylo jednáno tak, jak si plně zaslouhují a co jsme povinni krvi jejich dráhých. Předsedou zvolen br. Hanák Jaroslav, obchodník, místopředsedou br. Trnčák František, stolař, jednatelem br. Světlík Antonín, poštmistr; členy výboru: pí. Libenská Bohuslava, choť soudce a br. Pytela Jan, úředník Onp. Sa.

Stesk.

Tam u nás doma, radost bylo žítí.
Kam oko pohlédlo, tam úsměv vzkvétal.
A jasná obloha a luka plná kvítí
a hojnost všeho, na co by ses zeptal.

Až potom přišla ona hrozná doba,
kdy mizí zpěv a smích se v nářek mění,
kdy smrt je vzpupných moci pánů zloba
a žalář stává se co pozdrav denní.

A přesto, život, na který jsme láli,
byl stokrát lepší, než co nyní vedu.
Byl milenkou, již sevřít jsme se báli
a sladkým snem, ježž popsat nedovedu.

Však minulost již dávno ve tmách kráčí.
Teď mřeme v žalářích na čpící slámě.
A naši drazí doma steskem pláčí.

Ó, smutno mi. A jak je mojí mámě?

Tak rád bych usnul přeopojným spánkem,
v němž není bolest, v němž je zapomnění.
Neb něčím lehkým být, pryč nesen vánkem,
snad stéblem trávy, v němž již život není!

A procitnout až za bílého rána,
až teskný pohled zjasní nadějemi.

Až kriminálů otevřená brána

nás povede tam domů za milými.

J. Š.

Gräfontonna, 24. dubna 1945.

Poděkování. Svaz politických vězňů ve Slavkově u Brna vyslovuje jménem svých členů a jejich rodin vřelý dík a uznání všem těm, kdož v těžkých dobách německé okupace nezištně a nebojácně rodiny uvězněných a internovaných podporovali jak hmotně, tak i morálně. Jen ten, kdo prodělal hrůzy a utrpení německých vězení a koncentračních táborů, dovede zhodnotit plně pomoc, poskytovanou našim rodinám v době, kdy knuta německého nacismu práskala všem dobrým a poctivým Čechům nad hlavou. Vědomí, že naše rodiny nejsou opuštěny, posilovalo nás ve chvílích strádání a utrpení tělesného a duševního. Děkujeme Vám všem, vy známí i neznámí za tuto pomoc a podporu, která nás zavazuje. Buďte ujištěni, že Vám toho nikdy nebude zapomenuto.

Výzva. Vyzýváme všechny politické vězně a internované ze Slavkova, aby za účelem organizování se, přihlásili — pokud tak už neučinili — do Svazu politických vězňů, jehož organizace byla ve Slavkově založena. Bratřím z okolí a okresu budou zaslány v těchto dnech přihlášky a instrukce k utvoření SPV v jejich obcích. Ženy po padlých, hlaste se také. Přihlášky a informace u br. předsedy Hanáka Jar., obchodníka, nebo u jednatele br. Světlíka Ant., přednosty pošt. úřadu. Sa.

Občanům města Slavkova. Jistě je každému známo, že anonymní dopisy patří do koše. Neočekávejte tedy, že Národní výbor bude vyřizovat neb odpovídat na dopisy, jichž pisatel nemá tolik charakteru, aby se podepsal. To patří i pisatelům dopisu „zemědělců z Bučovské“. Nár. výbor.

Dodatek k článku o Lomonosovovi. Jedním z vrcholných objevů přírodovědce Lomonosova byl objev zákona o nezrušitelnosti hmoty, k němuž dospěl později neodvisle francouzský chemik Lavoisier a který se nazývá v literatuře zákonem Lavoisierovým. Priorita náleží však nesporně ruskému učenci Lomonosovu, jehož zásluhy jmenovitě německá odborná literatura požívala a měl by se plným právem v našich učebnicích a v naší chemické literatuře nazývatí zákon o nezrušitelnosti hmoty zákonem Lomonosovovým. — K tomu podotýká redakce, že na ruských školách skutečně zákon o nezrušitelnosti hmoty se nazývá zákonem Lomonosovovým a my mu také tak budem ode dneška říkat. V. S.

Pro naše hospodáře!

Odcházejícím kolonistům!

Několik desítek odejde Vás v nejbližší době do vesnic na Mikulovsko, abyste zde našli novou životní existenci svoji i Vašich rodin.

Každý člověk lpí na svém majetku, každý touží něco mít, co může nazvat svým a je-li to kus půdy nebo domek, je to majetek tím cennější.

Dělník, který dochází skoro ráno na práci do továrny, touží po vlastním krovu nad hlavou a nějaké té měřící půdy, jež by mu dala i třeba jen část živobytí a tak pracuje, šetří, stará se a když již to má, nač po celý život se těšil, snaží se udržet to vlastní prací a zlepšovat dosažené.

Dekret pana presidenta umožnil Vám převzít cizácký majetek bez všech těžkých začátků. Dostává se Vám některým majetkům již dosti vybavených. Majetek není však jen výhoda, je i povinnost, povinnost k bližnímu i k národu. Z mnohého městského člověka stane se přídělem venkovan, z továrenského dělníka samostatný podnikatel: zemědělec. Chci Vám zdůraznit: Žít na půdě a žít půdě, to není něco strojového, to je prostě život se svým zrozením a koncem, to je vývoj, který se řídí odvěkými zákony půdy: „Žít jen jedné věci, své půdě a za tu dát všechno“. Ta je živitelkou, ta je matkou Vaší i národa — může však být i macechou, podle toho, jak se k ní známe my a jak se s ní mazlíme, k ní často přiklekáme, jak jí naši práci milujeme, jak na ní od rána do večera, a od jara do zimy pracujeme. Život sedláka není jen ta krásná a malebná stránka venkova, jak ji malují idealisté a jak pozorovatelé na distanc dovedou zkreslit a často závidět. To je věčné potýkání se s přírodou, to je boj bez začátku a bez konce — protože příroda nevydá nic dobrovolně, ani ne ten „boží dar“.

Když země zavolá, pak dělník půdy musí všeho nechat — vždyť nadešel čas a naplnily se dnové — nesmí dbát počasí, dnů anebo nocí, zbytečných věcí, musí se vrhnout do řídicího se běhu událostí a v několika dnech zlomit pracovní špičku, zdolat, co před sebou má, protože, nestane-li se tak, bývá často pozdě. Nezapomínejte, že již za měsíc půjdete do boje o sklizeň, na kterou čekáte Vy, ale čeká také celý národ.

Čekají Vás nové úkoly, snad těžké doby a mnohé překážky v novém prostředí. Jednotlivcům v cizím prostředí těžko by zvykal. Vaše prostředí a práce však bude radostnější, protože byla dobře organizována. Spáčilova akce umožnila Vám žít společně, umožnila Vám mít několik druhů kolem sebe, umožnila Vám, o koho se budete moci opřít. A na tom, bude-li nová slavkovská kolonie společensky sjednocená, uklidněná, ukázněná, bude-li v ní bratrské soužití, na tom mnohem více záleží, než si mnohdy dnes z Vás myslí.

Musíte si navzájem rozumět, navzájem pomáhat, protože mírové doby nebudou růžovou vidinou, ale budou žádat tuhé práce, budou plné zápasů o zařazení se do nového světa a do nových poměrů, které v té Vaší nové obci za nové éry republiky zavládnou.

Nejedete do ciziny, do Ameriky, Argentiny, zůstáváte na Moravě, bude se Vám nesporně lépe pracovat a budovat, než-li našim emigrantům, ale ne-

zapomínejte, že příslušnost k národu a národní pospolitost není jen slovo a věc citu. — — —

A když již jste si vyvolili to zemědělství, hlaste se k té hroudě, k jejímu zákonu. Držte a udrzte půdu, zabezpečte ji pro sebe, své syny, potomkům, národu. Vašemu počínání hodně Božího pozhnání.
C. K.

Něco pro houbaře!

1. Cti svatého Medarda, neboť on a jeho čtyřicet dnů mokrá kápě jsou prapočátkem houbařského ruchu.
2. Pamatuj, že každý skalní houbař odmítá hojnost hub. Chodit na houby s hráběmi a ohrabečným košem není sportovní. Houby je třeba hledat. Najdeš-li skupinu hřibů, zařvi ze všech sil a svolaj všechny, kdož přišli s Tebou. Rev v lese houbám nevadí a k ničemu jinému takový les stejně není.
3. Pamatuj: jsou dva druhy hub — hřib jedlý a žabiny. To jsou všechny ostatní. Ty všechny musíš holí přerážet a rozbíjet. Patří rozhodně k půvabům lesa, jsou-li cesty vroubeny vyvrácenými holubinkami a podborovníky.
4. Každý had je zmiže. Přijdeš-li někdy na užovku anebo slepýše, musíš takového němého tvora-mučedníka ubít pro blaho houbařského lidstva. Mluvit o barbarství jest nesmysl. V lese si může dělat každý co chce.
5. Znáš-li v lese místo, kde se daří hojně hub, můžeš je považovat za svou doménu. Choď tam ještě za tmy se svítilnou a zjistíš-li, že tam už někdo byl, nadávej, až se bude v lese ozývat. Zastihneš-li tam ale jiného houbaře, můžeš ho i holí pohladit.
C. K.

Na černo?

V sobotu jsem se stal svědkem následující události. Hlavní nádraží v Brně. U pokladny č. 6 velký nával lidu. Pan pokladník se činí, otázky a odpovědi létají. Je slyšetí zvuk mincí.

Přistoupí k okénku starší pán a na pokladníkovu otázku: „Kam?“ odpovídá: „Jeden lístek za 23 K, kamkoliv.“ Pan pokladník povytáhne obočí a zvýšeným hlasem říká: „Páne, já zde nejsem pro Vaše špatné vtípy!“ A rozčilené hlasy čekajících lidí se ozývají ve více méně slušné formě.

Pán se klidně pousmál, mávl rukou a vysvětluje stále neklidnějšímu pokladníkovi: „Hleďte. Včera jsem jel vlakem do N. Do vlaku jsem nastoupil bez jízdenky. Ve vlaku průvodčí nepřišel a já dojel na místo bez ní. Dlužím proto státu jízdné z Brna do N., to je 23 K. Němcům bych to nezaplatil, naopak, snad bych měl i radost. Avšak Československé republice to zaplatit musím. Jednak není nijak bohatá a potom je naše.“

Lidé ztichli, pan pokladník vydal uctivě jízdenku a starší pán, zaplativ 23 K, klidně odešel.

Chtěl bych jen dodat, jak jinak působí rozhovor dvou mládenců na nádraží ve Slavkově. Jeden z nich si chtěl koupit jízdenku do Brna a druhý ho navádí: „Blázne, přece bys nekupoval lístek. Je nával a průvodčí nechodí. Pojď, jeď na černo.“

Milí chlapi! Ono se dá jezdit na černo, a to nejen vlakem a elektrikou. I životem můžeš projet na černo, až do konečné stanice. Je ovšem jiné, co si o tobě myslí druzí lidé. Dnes ještě mnoho lidí nejen jezdí, ale i žije na černo. Chodí po náměstí s rukama v kapsách, drze mluví o práci, zatím — — — jeho místo v podniku, kde pro Germány v potu tváře dřel 12 (slovy dvanáct) hodin denně, zeje dosud prázdnou a kde nástroje čekají na jeho ruce (ty v těch kapsách). Proto nic na černo. Jenom pěkně každý zaplať, nedělej dluhy na účet národní pospolitosti, když chceš jeti vlakem, kup si jízdenku (nebo ji zaplať dodatečně), když chceš jísti, pracuj! Svoji práci zaplať dluh republice. Republice, která nám všem dovoluje volně dýchat a která nám dává ovoce své svobody. Je-li ti zatěžko pracovat pro sebe, své soudruhy a bratry, tedy si myslí, že děláš pro ty hnědé stvůry, které ti hrozily šest let koncentrákem. Pak ti jistě půjde práce lépe od ruky. —
N. C.

Ruský večer hudby, tance a zpěvu ve Slavkově. „To jsme se natleskaly, až nás ruce bolely.“ „A jaké to bylo?“ „Ohromné!“ Ano, tleskali jsme, ale smím se snad zeptat, co jsme si z toho odnesli, co jsme si vzali k srdci? Kdo může odpovědět? Hlavně mladé dívky-baletky a vy, tvůrcové a služebníci moderního jazzu, měli jste sledovat pořad co nejpozorněji. Dívky, viděly jste tu nádhernou čistotu a ladnost pohybu při tanci? Zde vidíte nejnázor-

Našim dětem

Ě I E A Ž J N
 E I Í I Š T S C
 E A L S L T V A
 R P B I T E U L
 A E K S K Č S O
 O E S Á L V N K

Přehodte sloupečky se šesti písmeny a čtete potom písmena vedle sebe. Dostanete to, co si všichni přejeme.

Chlapci, na slovíčko. Podívejte se do pravé kapsy, máte tam náboj (patron), v kapsičce u vesty také jeden, v kapse u kalhot celou hrst. Maminka našla náboje ve smetí, v hrnku v kredenci, v knížkách. Vstáváte-li, padají z Vás náboje. V malém revolverovém náboji je zakletá síla větší, než máte Vy, a proto Vás náboje baví. Zopakujeme si, co může způsobit malý náboj z pušky nebo revolveru. Může Vás zabít. Může vyrazit oko. Může utrhnout 2—3 prsty. Může z Vás učinit mrzáka do smrti. Ve škole jsme odklízeli slámu, byly jí na dvoře celé hromady. Spávali na ní vojáci němečtí, rumunští, ruští. Byla plná patronů, které vojáci v slámě poztráceli. Měli jste vidět, když se sláma zapálila. Byla to hotová malá světová válka. Náboje praskaly a lítaly na všechny strany. Okna řinčela. Byla tam také jedna bomba, to jsme se křížovali. Mír byl nedávno podepsán, ale tady v slámě příměří neplatilo. To, co Vám říkám, pozorovali jsme z uctivé vzdálenosti. Proto všechny náboje na hromádku a hned s nimi na četnickou stanici nebo do školy nebo na radnici. Ať už je jednou u nás skutečně po válce.

Ruské pozdravy:

Dobryj děň.

Dobryj večer.

Spakójnoj nóči. Dobrou noc.

Zdrávtstvujtě. Nazdar.

Do svidánija. Na shledanou.

Vsěvo charóšivo. Přeji všechno nejlepší.

Naučte se je a pozdravujte ruské vojáky. Tak se budete prakticky přiučovat ruštině.

Americký prapor má 13 pruhů a v rohu 48 hvězd. Třináct pruhů znamená 13 prvních států, které se roku 1789 spojily (odtrhly se od Anglie a uhájily si svou svobodu pod Jirím Washingtonem) a založili Spojené státy severoamerické. Později států přibývalo a nyní je jich 48, každý z nich má na praporu jednu hvězdu. Zkratka názvu Spojených států severoamerických je USA. Jsou to začáteční písmena anglického názvu.

něji, že ani při baletu, ani při národním tanci nejde o ukázání těla, nebo o pohyby, jež zrovna bouří krev svou smyslností. Právě naopak, nejvíce nadchne i naše obecnost, zvyklé už na ty „nejmodernější“ pohyby, právě tato čistá prostota, která musí vyzařovat i z našich českých tanců! A v hudbě je to totéž! Co je stále řečí o „kráse“ moderních slágrů, z nichž již úplně vymizela veškerá českost, všechno to české „já“, na něž jsme bývali tak hrdí! A nyní nás poučují naši ruští přátelé, že i prostá, ale ryzí lidovost v hudbě i písní dovede strhnout posluchače k pravému nadšení duše, která přece jen dosud v jádru touží po čistém vyjádření svých citů. S chutí tedy do práce! Obnovme naše české prvky v tanci, zpěvu i hudbě, abychom si z takového večera odnášeli více čisté radosti a snažme se jí vnést do celého našeho žití, pak uvidíme, že význam toho bude nedozírný, neboť potom bude jistě ubývat těch životních uštvanců, kteří odcházejí se světa — z omrzlosti života!

bam.

Dne 5. července zve Sportovní klub v Rašovicích na hody s tímto pořadem: V 6 hodin budíček a stavění máje. V 10 hodin slavná polní mše svatá. O 2. hodině průvod stárků a potom lidová veselice.

Večer u kolotoče. Co bych tak dnes dělal? — Půjdu se podívat ke kolotoči. Směřuje tam tolik lidí, že jsem již předem jist dobrou zábavou. Jest však již dost pozdě a mám obavu, že se vše brzy rozejde. — Vidím, že jsem se mylil. Teprve teď zde začíná nejrůznější život. Malé loďky jsou plně obsazeny dětmi, loďky velké a kolotoč jsou na roztrhání. Chvilku postojím u střelnice, brzy však odcházím, neboť mne to štěstí svátečních střelců rozčiluje. Rozhlédnu se kolem: kdejaký hoch drží kytičky pestrých papírových růží, neboť tento poklad svěří své vyvolené. „Motorák“ se točí a zaujme moji pozornost. Líbí se mi létající postavy mužů, vojínů a dívek, jimž krátké sukénky vlají, odkrývajíce dvojice obličej kolínek vysoko nad normál. To je něco pro nás, muže! Díval bych se stále, ale v tom do mne vrazí nějaká mladá, bujná dáma kterou honí druhá, neméně svůdná. Udiveně ji pozoruji. Nechápu, jak se tak mohou chovat. Až konečně pochopím. To má být určitý druh koketerie, nemířený vůči stejně mladým hochům. Teď vrazila do ruského vojáka, a to tak prudce, že mu padla přímo pod nohy. Bleskurychle se zvedla, vrhla na něj ohnivý pohled a běžela dál. Jaká škoda, že jsem vás, slečno, nepoznal dříve, stala byste se určitě mým ideálem. Takhle však věřím, že se na vaše originelní koketování chytil někdo jiný. — Smuten se odvrátím a zrak můj zabloudí k velkým houpačkám. Právě nastupují dvě dívky, jež znám dosud jen podle vidění. Jsem zvědav, jak vysoko se vyhoupnou. Líbí se mi, jsou pěkně oblečeny. Bílé halenky a skládané lehké sukénky jim neodolatelně sluší. Začínají, gramofon jim k tomu hraje nějakou dávno známou melodii a já dychtivě sleduji rozkmit loďky, jež stoupá vždy výš a výš. „Ale tohle je pastva!“ slyším vedle sebe v kroužku hochů a ihned kolují nejhrušší a nejsprostší vtípy o těchto dívenkách. A proč? Jen proto, že jejich lehké široké sukénky vlají při letu až nad hlavami a odhalují spodní část těla, takže rozeznáme přesně stříh kalhotků těchto dam. Je mi trapně a s hanbou se odvracím. Chtěl bych vám však něco poradit, dívky, poněvadž vás však osobně neznám a protože bych se před vámi musil za vás červenat, dělám to tímto způsobem. Snad si to přečtete. Nuže, jdete-li na kolotoč, oblecte si, prosím vás, nejužší sukénku, jakou máte a pod ni tmavé kalhoty na cvičení nebo šortky, abychom se my, starší pánové, nemusili za vás, moderní mládež, červenat! -on.

??? Středa večer, 27. června t. r. Přestalo přšet. Měl bych si vyjít chvíli na město, co kdyby mi přalo štěstí a zahlédl tam mílované černé oči ... Vystrojil jsem se na to jak patří, ale nemohu za to. Bloudím ulicemi, kolem radnice, devět hodin odbilo, všechno nadarmo! U čísla 65 mne něco zastavilo. Otevřenými okny nade mnou se valil dolů takový křik a rámus, že jsem zůstal stát jako přikován. Vypadalo to jako nějaká hrozná hádka, při níž v nejbližším okamžiku dojde ke rvačce. V první chvíli mne napadlo, že se tam snad koná nějaký bouřlivý soudní výslech. Letmý pohled na hodiny mne však přesvědčil o mém omylu. V tuto dobu se nemůže konat již žádné přelíčení. Co to tedy je? — Rámus je stále silnější. Že by se snad stalo něco u Krátkých? (Jistě mi promínou neoprávněné podezření!) Kroutím nedůvěřivě hlavou. Ne, ne — to zase nebude ono! Jednak je to přece jen trošku silné na jednu rodinu, a pak, vždyť Krátkých bývají dole a rámus vychází z oken prvního poschodí! Zamyšlen poslouchám — konečně zas nová myšlenka bleskne mi hlavou. Není to snad schůze naší strany? Stojím přece před sekretariátem. V zápětí se však zastydím za tak naivní domněnku. Jak mne jen tohle mohlo napadnout! Vždyť přece mi hoši o schůzi na dnešek nic neříkali, a pak — naši soudruzi by podobný rámus při schůzi nikdy nedělali. Poslední myšlenku jsem rychle zapudil a tak tu stojím úplně bezradný. Co to tam nahoře znamená? — Hlavou mi probleskne: V našich místnostech mívá schůzi — ale ne, to není rovněž možné! I tuto dočasnou myšlenku ze své mysli zapudím. Úplně nešťasten nad svou nevědomostí, zklamán, že jsem nepatřil čarovné černé oči, odcházím ... Teprve druhého dne jsem se dověděl, že má nejposlednější domněnka byla přece správná. Stal jsem se na chodníku náhodným svědkem schůze SCM.

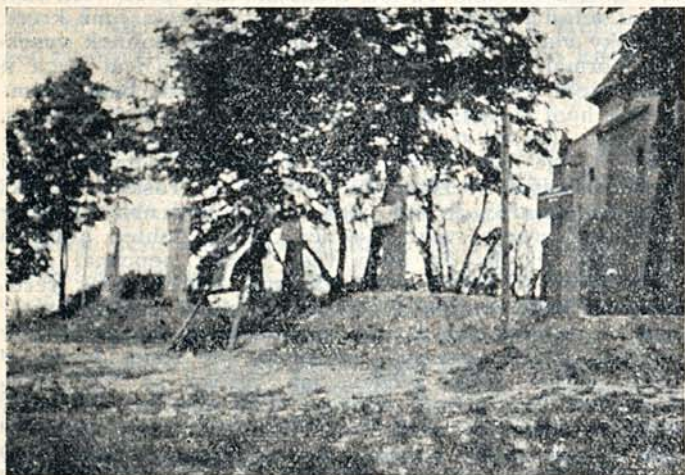
Kazimír.

Z redakce. Příští číslo (36) Slavkovských novin vyjde 14. července 1945.

Cestou svobody

Půjdeš-li po našich vsích a městech, uvidíš všude hroby sovětských hrdinů. Přišli k nám z různých míst ohromné své vlasti, velikého Ruska, přinášejíce oběti na osvobození bratrů Čechů. Pokrevní bratři, krev jejich je v naší půdě. Živí i mrtví jsou s námi.

U kostela v Křenovicích je 5 hrobů a pomník s pěticípou hvězdou. I po smrti jsou v řadě, jako vojáci. Nápis na prvním pomníku: Zde je pochován voják Ivan Stěfanovič Noženko, nar. 1925. Zemřel 2. května 1945 v boji za osvobození Československa. Druhý hrob je bezejmenný a nápis jakoby pokračuje: Věčná sláva hrdinům,

kteří padli za svobodu a nezávislost našeho národa. Smrt německým uchvatitelům! V dalším hrobě jsou pochováni 3 hrdinové, možná, že některý z nich je otcem rodiny. Jsou to:

J. P. Aleksenko, nar. 1924;

P. J. Muchin, nar. 1906;

P. F. Čepurnyj, nar. 1906.

Zemřeli 24. VI. 1945.

Ve čtvrtém hrobě spí dva vojáci, Rus a příslušník kteréhosi jiného národa, snad Kavkazan, Turkmen nebo Altajec.

Maxim Aleksej Akulov, nar. 1925;

Kačibodze Rachmanov, nar. 1917.

I tito padli za svobodu a nezávislost naší vlasti v boji proti německofašistickým uchvatitelům.

Nejdolejší je poslední hrob, mohyla čís. 2 z 29. května 1945. Neznámý voják.

Nikdo z nich se nevrátí a doma čekají ...

* * *

Prohlížíme-li kroniku obětí v Křenovicích, zastavíme se na prvním místě u těch, kdož dotrpěli v koncentračních táborech:

Bořivoj Bandouch, říd. učitel;

Prof. dr. Josef Čermák, který byl zabit při práci za bombardování okolí koncentračního tábora;

Bohumil Jindra, byl postřelen ve Vídni, jeho manželka zemřela doma 30. května 1945; zůstalo malé dítě.

Zahranického odboje v Anglii se zúčastnili dva bratři Sedové a dva bratři Mrázkové. Mladší z bratrů Mrázků, polní pilot letec Emil Mrázek padl roku 1943 v Biskajském zálivu. Žena, dcera a tchýně mladšího Sedy zemřely v koncentráku. Všichni tři účastníci zahraničního odboje jsou nyní štábními důstojníky československé armády.

Při bombardování zemřeli: 20. listopadu dr. Sotona a V. Hodaňová, 12. dubna 1945 Mrázek Rudolf, bratr letců, Horáček Petr a Ondřej Červík, 19. IV. Polnický Jan, 24. dubna Štělčová Ant. a Stavinohová Radmila, jejíž manžel byl v koncentračním táboře, 25. dubna 1945 Cenek Šimon a Tůma Arnošt se synem, 7. května v Brně Benda Jaroslav a jako poslední oběť koncem května Kubová Růžena v Praze, kde je též pochována.

V koncentračních táborech a žalářích byli: Čermák Albin, Mazel Jan dvakrát, prof. Vaněk Ladislav, jeho manželka dvakrát, Vaněk Josef st. a jeho manželka, Stavinoha otec a jeho syn, Čermák Ondřej, Opletal ml.

a dva četníci: Handl a Herman. Totéž, co prožili žalářování a mučení v táborech a věznicích, prožili důstojníci v odboji.

První obětí z Křenovic byl řídící učitel Bořivoj Bandouch. Narodil se 10. července 1889 v Nevojcích u Bučovic. Brzy ztratil otce. Pěče o rodinu zůstala na bedrech matky, industriální učitelky v Krásensku, kam se po smrti otce odstěhovali. Po studiu na nižším gymnasiu ve Vyškově navštěvoval Bořivoj Bandouch učitelství v Brně. Po krátkém působení v Krásensku v letech 1908—1912 nastoupil učitelství v Křenovicích, kde se stal v r. 1937 řídícím učitelem.

Bořivoj Bandouch byl čilým pracovníkem sokolským už od prvních dob svého učitelování. Byl dlouhá léta starostou sokolské župy Petra Chelčického na Slavkovsko—Bučovsku, potom i sokolské župy vyškovské Milíčovy. Kromě toho byl i starostou místní sokolské jednoty.

V okresní učitelské organizaci byl napřed právním referentem, potom dlouhou dobu pokladníkem. Byl také zástupcem učitelstva v okresním školním výboře. Bořivoj Bandouch se zúčastnil i organizačního života ve straně nár. soc., kde byl po dlouhou dobu předsedou. Byl jednatelem místního odboru Národní jednoty a místopředsedou místní Osvětové komise. Byl nadšeným milovníkem hudby a zpěvu, zastával funkci sbormistra pěveckého spolku Moravan. Zvláště však byl dobrým a pečlivým vychovatelem svých tří studentů.

O prázdninách 1941 revidoval se mnou školní knihovnu. Při tom pravil: „Dělám to, avšak nevím pro koho.“ Sokol byl zrušen, avšak zatýkalo se a bralo se vesele. Když vzali starostu sokolské župy brněnské, stále přemítal: „Jakým právem? Jakým právem?“ — Přišel jeho 8. říjen 1941. Slunný den pro nás, avšak pro něho nejčernější v jeho životě. Dravě se chystal na návštěvu k deči, když pro něho přišla německá policie a odvedla ho do Kounicových kolejí. Tam si nějaký čas pobyl. Potom ho odvezli do Osvěncima v Polsku. Chodily dopisy, ale stále řídčeji a řídčeji. Byla v nich touha po domově a poslední pozdravy milým a známým. Přišly útrapy a nakonec úplně vysilení. Jim podlehl Bořivoj Bandouch 26. března 1942. Úmrtní list suše oznamoval: Srdeční mrtvice. Zrněčko v růženci utrpení českých lidí, kteří obětovali život za vlast. My žijí na ně nezapomeneme. Čest jejich památce!

Josef Rys.

Z našich obcí

Z Hostěrádek-Rešova. (Z drobné podzemní činnosti.) 1. Vydávání ilegálního časopisu „Rovnost“. — I naše obec pracovala a pomáhala v boji proti nezvaným okupantům. Hned po 15. březnu 1939 hledal občan Jan Masařík spojení s podzemním hnutím, které se hned tehdy již začalo všude organizovat a navázal spojení se soudruhem Ant. Opálkou v Brně. (Soudruh Opálka, rodem z Ivančic u Brna, byl zastřelen o velikonočních v r. 1944 v Kounicových kolejích. Čest budiž jeho památce!) Vydávali ilegální časopis „Rovnost“, tištěný na cyklostylu. Aby měl časopis dosti finančních prostředků, byly konány tajné sbírky mezi zdejšími občany i v okolních obcích. Přispěli spoluobčané Martinásek Ant. č. 7, Václav Robeš č. 100, Rudolf Krejčíř a Josef Šmídek. Během čtyř roků bylo sebráno 35.000 K a odevzdáno vždy svému účelu. — 2. Opatřování úředních dokladů. V roce 1941 bylo něco vyzrazeno a podzemní práce vyžadovala ještě větší opatrnosti. Bylo potřebí pro některé osoby opatření doklady jejich nové totožnosti. Po zralé úvaze získal Jan Masařík k vydávání těchto listin starostu obce, občana Martinásku Ant. z č. 7, který vydával a půjčoval křestní i domovské listy z obecního archivu. Byly případy, že mnozí potřební měli doklady již zemřelých občanů. —

Místnímu Národnímu výboru v Němčanech.

Milí občane! Jménem čs. posádky v Bučovicích děkuji Vám srdečně za Vaše porozumění a lásku k čs. vojáku, projevenou darováním potravin na přilepšenou. Víme, že na nás myslíte, že nekonáme svoji povinnost osamoceni, že jsme Vaši. Rovněž děkuji Svazu české mládeže v Němčanech za provedení sběru uvedených potravin, který obětavě tuto akci provedl.

Plk. pěch. Vlastimil Kozelský.

Nížkovská mládež opět v činnosti. Sjedením místních spolků nastal nový ruch a čilost v místnostech Sokolovny. Tam, kde do nedávna musila mládež povinně chodit, dnes dobrovolně cvičí, pracuje, navčívuje a zpívá. Jen hoši do toho. Dokažte každý své schopnosti, nechte se odradit počátečními neúspěchy a překvapte nás. Vy všichni, kteří stojíte stranou, neb váháte, přistupte k nám!

B. J.

Národní výbor v Milešovicích konal za účasti všeho občanstva vzpomínkovou slavnost ku dni 22. června, ve čtvrté výročí zákeřného napadení SSSR Německem. Současně bylo promluveno o účelu sbírky ve prospěch fondu dr. E. Beneše, konané pod heslem: „V dětech je národ věčný“, jímž se má uctít návrat pana presidenta do vlasti. Slavnost byla konána před školní budovou na prostranství, kde jsou vkusně vyzdobené hroby hrdinů Rudé armády. Tato úprava i s monumentálními provisorními pomníky budí pozornost a obdiv všech, kteří zavítají do naší obce. Mohutný průvod s hudbou prošel obcí, v němž kromě krojovaných školních dětí a neseného věnce ve špalíru dívek, budily pozornost ověšené obrazy maršála Stalina a presidenta dr. Edvarda Beneše, jež byly nesený členy NV ve stínu vlajek k hrobům našich osvoboditelů, bojovníků za naši obec. Školní mládež zazpívala hymny CSR a hymnu sovětskou a přednesla několik příležitostných básní. Místopředseda NV Jan Zobal uvítal soudruhu Ryšavu z Brna, která vzpomněla ve skvělém proslovu hrdinné Rudé armády, ocenila osvobození naší vlasti těmito hrdiny, připomněla jejich obětí, též osud mnoha obětí z řad obyvatel Sovětského svazu, zvláště z Ukrajiny a naší inteligence, zničených divou hitlerovskou soldateskou v koncentračním táboře v Osvětimě a řady jiných. Jasně a nesmlouvavě vytyčila cestu Národnímu výboru jako jedinou moc lidu a vlády pro lid a vybidla občanstvo k jejich podpoře a pomoci při případné potřebné očistě. Památka padlých byla uctěna 2 minutami ticha. Obecenstvo odměňuje řečníci bouřlivým potleskem. Předseda MNV děkuje soudr. Ryšavě za její pročitěnou vlasteneckou řeč, učitelskému sboru za pečlivou přípravu pořadu, jež ostaral s dětmi a občanstvu za hojnou účast. Tím byla slavnost formálně skončena a za koncertování hudby byla upisována sbírka, která měla velmi pěkný výsledek — 17.515 K. Nár. výbor.

Z Prace. Pracké děti uctily památku padlých ruských hrdinů v Praci. Učitelský sbor a žactvo obecné školy v Praci uctil první vstup do školy v osvobozené vlasti tím, že věnoval 2.544 K jako základ pro pořízení důstojného pomníku padlým ruským vojínům v boji o vesnici Prace. Obnos byl odevzdán místnímu Národnímu výboru v Praci.

Jak Rašovice oslavily 22. červen. Na rašovském hřbitově jsou dva hroby ruských hrdinů. Hroby překně upravené, v záhlaví státní a ruská vlajka, květiny, obrazy maršála Stalina a presidenta dr. E. Beneše. O 8. hodině večer tři čtvrti hodiny znějí hrany zvonů. O půl 9. hod. před pomníkem padlých u školy shromážděna celá vesnice od nejmenšího až do nejstaršího. Přichází dobrovolný hasičský sbor. Projíždí kočár, z něhož slézají p. farář Nebojsa a pí. Sedláčková, choť profesora z Křižanovic, který zemřel v Německu v koncentračním táboře v Osvětimě. Sama prožila přes 4 roky v koncentračních táborech v Ravensbrücku a v Novém Brandenburgu a právě se navrátila. Občan Stuchlík vítá je za „sružení postižených německou persekucí“ a jménem sportovního klubu, kteří pietní vzpomínku pořádají. Malé děvčátko Liduška Milčochová vítá pí. Sedláčkovou slovy: „Vítáme Vás k nám. Máme Vás rádi a těší nás, že jste se mezi nás navrátila.“ podává jí kyticí. Pí. Sedláčková dojata políbí děvčátko. Průvod se seřazuje, mládež, hasiči, hudebníci a za státní vlajku a komunistickým praporem rašovští občané, postižení persekucí, bratři Stuchlíkové, pí. Cenková a pí. Sedláčková. Nesou věnec s nápisem: „Sružení vězňů a internovaných — našim osvoboditelům“. Za nimi S. K. Rašovice s věncem — „S. K. Rašovice — sovětským hrdinům“. Následovali občané rašovští. Průvod, jaký

Rašovice dosud neviděly. Málokdo zůstal doma, Na hřbitově uvítal za pořadatele jménem sružení persekovaných pí. Sedláčkovou, která položila oba věnce na ozdobené hrany s pěticípou hvězdou, důvěrník komunistické strany A. Ševčík a předal pí. Sedláčkové kyticí, by jménem komunistické strany jí položila na hroby hrdinů. Taktéž důvěrník strany soc. dem. soudr. Piňos a strany lidové K. Spáčil jí požádali o položení kyticí. Byl to akt úcty, kterou jí prokázali představitelé místních politických stran. J. Stuchlík stručně nastínil význam 22. června nejen pro český národ, ale pro všechny země, obsazené německými okupanty. Ve svém proslovu nastínil události od osudného dne až do dnešní doby a vyzvedl hrdinné činy Rudé armády a jejich geniálních vůdců v čele s velkým maršálem Stalinem, kteří osvobodili nakonec i nás. Po něm promluvil p. farář Nebojsa, který mezi jiným zmínil se o hrůzách koncentračních táborů a mnohé oko nezůstalo suché. Jeho vlastenecký projev, vzdání pocty ruským padlým hrdinům, zanechal u všech nezapomenutelný dojem. Po proslovu křižanovská kapela spolu s rašovskými hudebníky zahrála hymnu československou a sovětskou. Na to následovaly církevní obřady, výkrop hrobů a vroucí modlitby za padlé ruské bojovníky, za svobodu a demokracii. Po pietní slavnosti na hřbitově konána byla pobožnost v místní kapli. Všem účastníkům tohoto tak mohutného pietního vzpomínkového dne za velkou účast poděkoval vřele p. Stuchlík.

St.

Vzpomínkový projev ve Viničných Šumicích. Národní výbor uspořádal v předvečer 22. června 1945 u příležitosti 4. výročí napadení Sovětského svazu hitlerovským Německem vzpomínkový projev u hrobů sovětských hrdinů. Slavnost zahájil uvítáním četného obyvatelstva a vzácných hostů z Rudé armády předseda Národního výboru Martin Kříž. K pečlivě ozdobeným hrobům položeny za zvuků národní hymny kyticí, načež se ujal slova kapitán Rudé armády Jarizko z Charkova, který ve svém prostém, ale srdečném projevu zdůraznil, že padlí hrdinové obětovali svůj život i za nás, za naši samostatnost a že jejich krví bylo zpečetěno navzdý přátelství mezi národy Sovětského svazu, zejména pak mezi národem ruským a národem československým. Připomněl, že naši vojáci v čele s generálem Svobodou udatně bojovali po boku našich slovanských bratří v Rudé armádě. Výstižnou promluvu ke školní mládeži pak měl říd. uč. Florian, který jí zapřisahal, aby hroby padlých hrdinů se staly nejen předmětem její péče a úcty, ale i výstrahou, aby budoucí pokolení nestihlo to, co stihlo nás. Jedině práce a opět práce, bdělost a jednota může zabezpečit naši budoucnost, pravil mezi jiným. Po něm promluvil ještě dva starší poručíci Astein a Solovjev z Moskvy a ve svých stručných proslovech podtrhli nový vývoj v poválečných vztazích obou národů k společnému dobru. Byl to boj, pravil jeden z nich, o lepší příští všeho lidstva. Vojensko-politický přehled od německého napadení Sovětského svazu podal dr. Mojžíš, který zdůraznil klady našeho osvobození proti poměrně nepatrným obětím z naší strany a jadrnými zdravicemi v ruském jazyce uctil památku padlých hrdinů, pozdravil Rudou armádu s jejím velitelem maršálem Stalinem, trvalé přátelství mezi SSSR a CSR a bratrství slovanských národů. Po přednesu básně „My — Stalínovi vojáci“ V. Pavézku a výzvy E. Šmerdové k podpoře akce „V dětech je národ věčný“ zakončil pietní slavnost předseda Národního výboru Kříž poděkováním milým hostům a provoláním slávy Rudé armádě, jejímu veliteli, naší vládě a presidentu dr. Edvardu Benešovi.

Něco ze statistiky od 27. dubna do 30. června 1945:

Z far. úřadu ř.-k. Slavkov: Narozených ve Slavkově 5 chlapců, 6 děvčat; v Hodějicích 5 chlapců, 5 děvčat; v Heršpicích 3 děvčata; v Němčanech 1 chlapec, 2 děvčata. — Nejčastější křestní jméno — Ivan (4), pak Marie, Anna. — Oddavky: Slavkov 2, Hodějice 2, Němčany 2. Zemřelých: ve Slavkově 12 mužs., 10 žens., Hodějice 2 ž., Němčany 1 ž. — cizích ve slavkov. nemocnici 6 m., 3 ž. Nejstarší ze zemřelých M. Führerová, Slavkov, nar. 1853.

Z far. úřadu čsbr.-ev. Heršpice: Narozených v Heršpicích 1 chlapec; ve Slavkově 1 chlapec, 1 děvče. — Nejčastější křestní jméno Jiří, Marta. — Oddavky: Heršpice 1. — Zemřelých: Heršpice 4 mužs., 1 žena; Slavkov 1 mužs. — Nejstarší zemř. Jakub Dunaj, Heršpice, nar. 1869.

Z far. úř. čsl. Slavkov: Oddavky: Slavkov 2. — Zemřelých: 4 žens. p.; nejstarší Kateřina Králová, Slavkov, 73 let.

Z pera mladých

Řídí Eduard John.

Jediná správná cesta.

Před věky jsme vyšli z lůna neznámého, ztraceného domova, abychom našli novou zemi. Pozapomněli jsme na bratry. Zatím se mezi námi rozlily kalné vody potopy, proud dostoupil až k břehům našich úst a rozdělil nás klín cizinců.

Když jsme před tisíci lety stáli uprostřed mezi Římem a Cařihradem, otvírala se nám znovu cesta k východu — k bratrům. Byla nám svěřena úloha, být prostředníky a služebníky slova. Břímě bylo sice těžké pro naše mladá ramena, ale byly zde také nejlepší podmínky pro bratrské spojení a spolupráci. Tlak ze západu, naše liknavost, nejednotnost v celkovém postoji a mnoho jiných známých i neznámých překážek, vin a bludů způsobilo, že jsme nedoputovali.

Namítne snad někdo, že za nás rozhodli ti, kteří nás před světem zastupovali. Nezapomeňme však, že jejich rozhodnutí bylo jen výslednicí toho, co u nás vyrostlo a uzrálo často předčasně a bludně a jejich vina že byla také naší vinou. Správnost jejich jednání závisela na poctivé snaze a práci celého lidu.

Celá staletí střídavě rostlo nebo se trhalo předivo přibuzenství podle toho, kam se obracely naše oči. Na prahu středověku byla už cesta skoro zatarasena, volání krve mocně se ozvalo ještě jednou a potom ústa oněměla v požáru bratrovražedných bojů. Most byl zbořen. Od té doby jen hrstka vidoucích se marně snažila proplouti k druhému břehu. Ti ostatní snad o tom snili jen v pošetilých jinošských snech.

Bratři dnes přišli po dlouhé řadě věků k nám, ne skrze slova, ale skrze krev a my se smíme k nim vrátit, poněvadž jejich a naše vylitá krev se smísily a proluly v lásce.

Musíme se dnes vrátit, nechceme-li se navždy od nich odloučit a nechceme-li ztratit snad celý svůj život. Všechno se kupuje krví a zachovává ohněm. A nyní stojíme u oltáře nového ohně a nová, dlouhá cesta leží daleko před námi.

Nad Mánesovým červencem.

Červenec — počátek žní.

Dvě ženy a chlapec u pšeničného pole. Jedna z žen je skloněna se srpem k obilí, druhá čeká proti ní; obě hledí pozorně na chlapce se džbánem po poku žnečky, který jí asi nabízí vodu.

Pozadí výjevu je řešeno ve třech rovnoběžných pásmech: nazlátlá plocha obzoru, která vyplňuje skoro polovinu kruhu, pás hnědavé pšenice s mákem, chrpou a svlačcem a úzký pruh tmavorudé země s kouskem trávy a sedmikrásou.

Celek je podivuhodně barevně sladěn a šat našich tří přátel je vlastně variací na barevnost přírody: sedmikráska a slavnostně bílé košile, narudlá země a červenavý šátek, rozlité světlo a zlaté vlasy žnečky; červeň máku, zelená a modř ostatního polního plevelu se opakují na ženiných sukních.

Proud světla padá na hlavy, obličej, košile a holé paže žen středem na srp a stéká přes bohaté záhyby sukni a chlapcovy košile na bosé nohy a zemi.

Všimněme si také prostě krásného seskupení postav proti sobě, seřazení nohou a rozložení rukou žnečky, jež působí zvláštním kouzlem a lehkostí a nenuceného půvabného celkového postoje a založení ruky stojící ženy. Oblé, široké tváře žen s teplými mateřskými očima, výrazným nosem a dětsky měkkými ústy s povyhrnutým vrchním rtem jsou plny vážností a přemýšlivostí. Zdá se, že motivace obrazu má ještě jiný, hlubší smysl, než se zdá, poněvadž jistě není nahodilé, že tu ženy jako by práci zahajují. Stojí u pšeničného pole jako obětovnice u obětního stolu země, pozemské matky nad plodem věčného mateřství země a dítě jim smí ve své dětské nevinnosti přísluhovati.

Z kalendáře. Abychom se nezalekli prvních nezdarů a obtíží na počátku naší práce, připomeňme si dnes jména několika statečných: K. V. Raise, autora Zapadlých vlastenců, tvůrce českého slovníku — J. Jungmanna a přímého, nebojácného organizátora slovanského sjezdu — K. Havlíčka Borovského. Osvěžme se po práci tvrdým a mužným slovem pěvce Zpěvů pátečních — J. Nerudy a krácejme poctivě po stopách našich houževnatých umělců — M. Alše a J. V. Myslbeka.

„Jazyk je palladium národnosti, kdo ruší jej, ten mu podporu bytosti jeho bere — —. Zůstaneme českým národem, dokavad jazyk český v přesnosti a čistotě zachováme.“ J. Jungmann.

To je úkol pro nás mladé. Jak jej vyplníme? — Začneme nejdříve poctivě každý sám u sebe! — k.

Uhádl jste? Odpovědi: 1. Svatopluk. 2. R. 1492. 3. B. Němcová. 4. R. 929. 5. Sv. Cyril a Methoděj. 6. šest. 7. Prokop Diviš. 8. Neruda. 9. A. Dvořák. 10. „Noc na Karlštejně“.

Hádáme:

1. Český básník a novinář, vězněný v Brixenu.
2. Kdo odvodil větu: Čtverec nad předponou se rovná čtvercům nad oběma odvěsnami v trojúhelníku pravohlém?
3. Od koho jsou „Dvě vdovy“?
4. Do kterého moře teče voda z řeky Moravy?
5. Jak se jmenovalo původní písmo, jež přinesli sv. Cyril a Methoděj?
6. Kdo jest nazýván „Otcem vlasti“?
7. Jakou barvu má květ hlaváčku jarního?
8. Básník, jenž jest velkým pěvcem lidu slezského?
9. Hlavní postava z Jirákových „Psohlavců“?
10. Ve kterém světadílě jest horstvo Pamír, střecha světa?

Školní perličky.

Pára nemá žádnou sílu, ale když se zavře, má velikou sílu. Jezdí po železnici a odstranila plachetní lodě. Když vystoupí pára na moři, je odliv. — Magnet je taková síla, která všechno přitahuje. Magnetická jehla je vždy na severu. — Elektřina jsou válečky se zelenou šňůrou. Když se jich někdo drží, kroutí rukama. Elektřina je velmi dobrá ku svícení a telegrafování. Je-li to slyšet, je to telefon. — Teploměr je placaté prkénko s kulíčkou. Ukazuje na dešť. Jsou na něm dva body: var tepla a var mrazu. Užívá se ho ve školách, kasárnách a u hvězdářů. Také ho potřebují zahradníci, aby jim nezmrzly květiny.

? ? Nějaký cizí badatel v jihoafrických zemích zavítal jednoho dne ke kmeni divokých Zulukafrů, Zrcadélky a barevnými třetkami si získal jejich přízeň a bylo mu dokonce dovoleno zúčastnit se voleb náčelníka kmene, které se měly právě konat. Badatel se na to ovšem nesmírně těšil. Byl však poněkud překvapen a zklamán. Z kruhu domorodců vystoupil mladý muž, ozdobený všelijakými třetkami a zvolal ve své řeči: „Náčelníkem se volím já! Víte všichni, že jsem statečný a doufám, že proti mé volbě ničeho nemáte!“ A potom počal výpočet všech svých statečných a chrabřích činů. Nikdo nebyl připuštěn ke slovu, aby snad mohl proti volbě něčeho namítati. Bílý badatel si pomyslí: „Ještě dost, že jsem se dozvěděl, co všechno za svůj život udělal! U nás to někdy zapominají dodat.“

-enka.